



Innst. S. nr. 303

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

St.prp. nr. 71 (2008–2009)

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om endring av protokoll 10 i EØS-avtalen om forenkling av kontroll og formaliteter i forbindelse med godstransport

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG AV PROPOSISJONEN

Det foreligger et utkast til EØS-komit beslutning om endring av protokoll 10 i EØS-avtalen om forenkling av kontroll og formaliteter i forbindelse med godstransport. Formålet med endringen er å sikre at nye tollregler i Norge og EU ikke blir en unødvendig handelsbarriere for vareførsel mellom Norge og EU. Endringen vil blant annet innebære at Norge etablerer et tilsvarende system som EU for risikohåndtering av gods som eksporteres til eller importeres fra tredjeland. Dette systemet er i samsvar med anbefalinger fra Verdens tollorganisasjon.

Det legges opp til at EØS-komiteen i løpet av juni 2009 vil treffe vedtak om å endre protokoll 10 slik som foreslått. Endringen av protokoll 10 har nødvendigjort lovendringer og anses for å være av særlig viktighet. Stortingets samtykke til deltakelse i EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26, annet ledd.

For at endringen i protokoll 10 kan tre i kraft fra 1. juli 2009 slik som det fremgår av utkastet til EØS-komiteens beslutning, legges det opp til at Stortingets samtykke innhentes før det treffes beslutning i EØS-komiteen. Det vil således ikke være nødvendig for Norge å ta forbehold for konstitusjonelle prosedyrer ved beslutningen i EØS-komiteen.

Utkast til beslutning i EØS-komiteen i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykt vedlegg til proposisjonen.

Regjeringen tok tidlig i 2007 initiativ overfor EU for å forhindre unødige hindringer i samhandelen mellom Norge og EU som følge av visse endringer i EUs tollregelverk foretatt i 2006 og tilsvarende endringer på norsk side.

Endringene i EUs tollregelverk i 2006 skal sikre forsvarlige risikoanalyser ved inn- og utførsel av varer over EUs yttergrenser. Formålet med det nye tollregelverket er å bekjempe helse- og miljøfarer og terrorisme.

Norge har forberedt tilsvarende tiltak som i EU, jf. Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer, kapittel 26 og Innst. O. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer. De viktigste endringene innebærer:

- krav om forhåndsvarsel før inn- og utførsel av varer,
- etablering av et system med autoriserte økonomiske operatør/foretak (Authorised Economic Operators, AEO) som skal gis visse lettelsel fra varslingsplikt/kontroll, og
- samordning av de kriterier som skal legges til grunn for risikovurdering.

Norsk næringsliv har uttrykt bekymring for at krav om forhåndsvarsel kan bli en unødvendig handelshindring for vareførsel mellom Norge og EU. Aktørene frykter forsinkelser ved grensepassering mellom Norge og EU samt ulemper og administrative byrder som følge av at handel mellom Norge og EU ikke har de samme lettelsel som varehandelen mellom EUs medlemsstater.

EU står i en særstilling som Norges viktigste handelspartner og ved tilknytningen til EUs indre mar-

ked gjennom EØS-avtalen. Norge og Kommisjonen har derfor hatt samtaler om mulige tilpasninger for handelen mellom Norge og EU.

I januar 2009 ble det oppnådd enighet om at det var i partenes felles interesse å endre protokoll 10 til EØS-avtalen om forenkling av kontroll og formaliteter i forbindelse med godstransport for å unngå unødvendige begrensninger i samhandelen mellom Norge og EU, og for å etablere et felles regelverk med gjensidige tollsikkerhetstiltak for transport av varer til og fra tredjeland.

Norge regnes som tredjeland etter EUs tollregelverk. I fravær av en ordning med gjensidig anerkjennelse av sikkerhetstiltak for gods til eller fra tredjeland, vil således de nye EU-reglene kunne ha negativ betydning for vareførselen mellom Norge og EU. Særlig innføringen av krav om forhåndsvarsling av varer som importeres fra eller eksporteres til tredjeland vil kunne utgjøre en betydelig byrde for aktørene i norsk næringsliv. Tilsvarende problemstilling vil gjøre seg gjeldende i samhandelen med EU dersom Norge innfører et eget system for tollsikkerhetstiltak.

Det foreliggende utkastet til EØS-komiteébeslutning innebærer at varer mellom Norge og EU kan unntas fra plikten til forhåndsvarsel. Forutsetningen er i korte trekk at Norge innfører: 1) krav om forhåndsvarsel av varer som importeres fra eller eksporteres til andre land (enn EU-land), 2) kriterier for vurdering av risiko tilsvarende som i EU, og 3) autorisering av foretak tilsvarende som i EU (Authorised Economic Operators/AEO). Utkastet innebærer at bare vareførsel mellom Norge og andre land enn EU-land skal varsles, for eksempel varer mellom Norge og Russland.

Det er ikke ventet at det vil komme endringer i utkastet til beslutning i EØS-komiteen. Dersom den endelige beslutningen skulle avvike vesentlig fra det utkastet som er lagt frem i proposisjonen, vil saken bli fremlagt for Stortinget på nytt.

For toll- og avgiftsetaten vil det påløpe kostnader ved å innføre et elektronisk system for håndtering av forhåndsvarsel og autorisering av foretak. Dette arbeidet blir gjennomført i tilknytning til prosjektet Nye TVINN. Toll- og avgiftsetatens løpende arbeid med autorisering av foretak vil også kreve ressurser. Nye TVINN er senest omtalt i St.prp. nr. 1 (2008–

2009) for Finansdepartementet. Den videre utviklingen av IT-løsninger i EU, herunder teknisk gjennomføring av overgangsordningen, vil være avgjørende for hvilke løsninger som velges i Norge. Arbeidet i prosjektet må utføres fortløpende i samsvar med utviklingen i EU. Videre omtale vil bli gitt i budsjettproposisjonen 2010 for Finansdepartementet.

Næringslivet vil måtte påregne noen kostnader ved en omlegging til forhåndsvarsling. Kostnader vil i hovedsak være bruk av ressurser til å kartlegge og implementere rutiner som kreves for å oppnå AEO-status for sikkerhet.

Regjeringen tilrår deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om endring av protokoll 10 i EØS-avtalen om forenkling av kontroll og formaliteter i forbindelse med godstransport.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Alf E. Jakobsen, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, lederen Reidar Sandal, Eirin Kristin Sund og Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Linda C. Hofstad Helleland og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til at deltakelse i beslutningen i EØS-komiteen om endring av protokoll 10 i EØS-avtalen om forenkling av kontroll og formaliteter i forbindelse med godstransport krever Stortingets samtykke, jf. Grunnloven § 26, annet ledd.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

3. FORELEGGELSE FOR UTENRIKSKOMITEEN

Komiteen har forelagt utkast til innstilling for utenrikskomiteen.

Utenrikskomiteen har ingen merknader til innstillingen.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om endring av protokoll 10 i EØS-avtalen om forenkling av kontroll og formaliteter i forbindelse med godstransport.

Oslo, i finanskomiteen, den 5. juni 2009

Reidar Sandal

leder

Jørund Rytman

ordfører

